

Ügyszám: EBF-AJBH-210/2023.

Védett tulajdonság: fogyatékos

Diszkrimináció területe: közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Kérelem, a kérelmező álláspontja

A kerekesszékekkel közlekedő kérelmező azt sérelmezte, hogy több temetés alkalmával – legutóbb 2023. márciusban – nem tudott megközelíteni egy ravatalozót az előtte található felvonó műszaki hibája miatt.

A kérelmező hivatalos irattal igazolta a mozgásszervi károsodását, valamint fényképfelvételeket csatolt a ravatalozó épületéről, az oda vezető lépcsősorról, és a felvonó működésképtelenségére utaló „Üzemen kívül” feliratról.

Az eljárás alá vont álláspontja

A kérelem alapján a hatóság eljárást indított a temetőt üzemeltető társasággal szemben, mely előadta, hogy a ravatalozó akadálymentes, azt a kerekesszékekkel közlekedő látogatók felvonóval meg tudják közelíteni; a berendezést munkaidőben a ravatalozóban dolgozó munkatársak működtetik, akiket a lépcsősor aljánál található csengő megnyomásával lehet értesíteni, míg munkaidőn kívül és hétvégén a portaszolgálat nyújt segítséget a feljutásban. Az eljárás alá vont ugyanakkor elismerte, hogy a felvonó 2023. január 9-től nem működött, azonban megjegyezte, hogy a kérelmezőtől a felvonó használatára vonatkozóan nem érkezett igény (pl. csengetés, elérhetőségeiken történő megkeresés). Hangsúlyozta, hogy a berendezés meghibásodását azonnal jelezte a karbantartást végző cégnek, mely az elhasználódottnak vélt alkatrészt kicserélte. Mivel a felvonó ezt követően sem működött megbízhatóan, a szerviz újabb javítási munkákat végzett rajta. Az eljárás alá vont a javítás további költségei miatt végül úgy döntött, hogy más konstrukciós megoldással biztosítják az akadálymentesítést. Az akadálymentesítés zavartalansága érdekében – a végső megoldásig – 2023. áprilisban egy hernyótalpas lépcsőnjáró berendezést béreltek, mellyel a kerekesszékesek – a csengő megnyomása után, munkatársaik segítségével – feljuthatnak a ravatalozóhoz.

Az eljárás alá vont előadta azt is, hogy a felvonó éves szinten összességében üzemelt, csupán 1-2 alkalommal vált szükségessé a javítása, továbbá, hogy azt átlagosan havi 1-3 alkalommal veszik igénybe a látogatók, így, ha esetleg bármilyen műszaki probléma gátolná a berendezés rendeltetésszerű működését, akkor tájékoztatás céljából kiteszik az „Üzemen kívül” feliratot, az adott személyt pedig a temető munkatársai viszik fel a lépcsőkön.

Az eljárás lefolytatása

A felek az eljárás során nem kötöttek egyezséget, ezért a hatóság a felek nyilatkozatai, a becsatolt dokumentumok és a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével hozta meg döntését.

A hatóság döntése és annak indokai

Megállapítható volt, hogy a ravatalozó akadálymentes megközelítését – az előtte található lépcsősor miatt – a kerekesszékekkel közlekedők számára felvonó biztosította 2023 januárjáig. A felvonóval – műszaki hiba miatt – 2022 augusztusában, majd 2023 januárjától április 20-ig nem lehetett a ravatalozóhoz feljutni, így azt a kérelmező sem tudta kerekesszékekkel megközelíteni. 2023. április 20-tól egy hernyótalpas lépcsőnjáró berendezés biztosította a kerekesszékekkel közlekedők számára az épület megközelítését.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont tevékenysége közszolgáltatásnak minősül, melynek körében biztosítani kell a fogyatékos személyek számára az állapotuknak megfelelő önállósággal az egyenlő esélyű hozzáférést. Ez alapvetően olyan módon biztosítható, ha a fogyatékos személy által

használt épületek megfelelnek a jogszabályokban rögzített akadálymentesítési követelményeknek. A hatóság a rendelkezésre álló bizonyítékok, nyilatkozatok, a becsatolt fényképek, valamint annak alapján, hogy az eljárás alá vont ezt a tényt maga sem vitatta, megállapította, hogy a ravatalozó a kérelmező számára a vizsgált időszakban több alkalommal nem volt egyenlő eséllyel, az állapotának megfelelő önállósággal megközelíthető. Ezáltal a kérelmezőt – a fogyatékoságát tekintve – ténylegesen hátrány érte azokhoz képest, akik ezzel a védett tulajdonsággal nem rendelkeztek.

A hatóság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az eljárás alá vontnak sikerült-e kimentenie magát, vagyis hivatkozott-e olyan tényre, körülményre, amely mulasztásának észszerű indokául szolgálhatna.

Az a körülmény, hogy az elmúlt években a felvonó éves szinten mindössze 1-2 alkalommal szorult csak javításra, továbbá, hogy a kérelmezőtől nem érkezett igény (csengetés) a felvonó használatára, a kimentés körében nem értékelhető, a mulasztás észszerű indokát nem jelentheti. Nyilvánvaló az is, hogy ha a kerekesszékekkel közlekedő látogatót a felvonó aljában a kérelmező által csatolt fényképen látható „Üzemen kívül! Megértésüket köszönjük!” tábla fogadja, akkor nem csenget azért, hogy igénybe szeretné venni a felvonót. Az, hogy az eljárás alá vont munkatársai a felvonó meghibásodásának időtartama alatt kézierővel felvitték a kerekesszékes személyeket a lépcsőn, nem szolgálhat kimentésül, mivel arra kérelmező esetében nem került sor, továbbá az nem felel meg az akadálymentesség jogszabályi követelményeinek.

Az eljárás alá vont nem tudta megfelelően bizonyítani, hogy tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, észszerű indoka lett volna annak, hogy a kérelmező számára nem volt biztosított a ravatalozó akadálymentes megközelítése.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét és a kérelmezővel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg a fogyatékoságával összefüggésben azáltal, hogy nem biztosította számára a ravatalozó akadálymentes megközelítését.

A hatóság az eljárás alá vontat figyelmeztetésben részesítette és elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, kötelezte az eljárás alá vontat, hogy a határozatban előírt időpontig – a *fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról* szóló 1998. évi XXVI. törvény, az *épített környezet alakításáról és védelméről* szóló 1997. évi LXXVIII. törvény és az *országos településrendezési és építési követelményekről* szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően – biztosítsa a kerekesszékekkel közlekedő kérelmező számára a ravatalozó akadálymentes megközelítését, és ennek teljesítését ugyanezen határidőn belül rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja a hatóság felé.

(2023. júniusi határozat)